

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

1686. Collegium Divionense.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

minimum veniale Theologicum; quia sunt diversi ordinis. Qua verò pœna puniretur à Deo, non est nostrum divinare.

Instabis, Deus magis odit grave Philosophicum, quàm veniale Theologicum. Ergo debet punire gravius.

Respondeo distinguendo Antecedens. Magis odit in ratione offensæ divinæ, nego Antecedens. In ratione peccati moralis concedo Antecedens. Unde qui peccaret contra rationem, esset quidem objectum divini odii ut moraliter malus, sed non ut inimicus Dei: & consequenter non esset objectum inimicitiae divinæ, sed tantum displicentiæ.

Quæres, cum requiratur advertentia ad Deum & ejus legem ut sit peccatum Theologicum, an illa circumstantia debeat explicari in confessione.

Respondeo non debere; quia non potest non esse talis advertentia in homine fideli. Imò vix est ullus infidelis in quo non sit aliqua confusa cognitio Dei & legis ejus si vixerit aliquamdiu: quam cognitionem appellat Tertullianus animæ à primordio dotem, quia innata aliquo modo & implantata homini est. Infidelis ergo cognoscit implicitè se violare legem supremi alicujus Domini, quoties cognoscit se moraliter malè agere, ideòque peccat mortaliter.

COLLEGIUM DIVIONENSE.

MONITUM.

1686.

Ea pars scriptorum famosi hujus Jesuitæ Francisci Munier, quæ Philosophicum peccatum attinet, jam diu est cum expectatur ab omnibus, ad eam nimirum publicandam Jesuitis ipsis publica se olim sponsione adstringentibus. Sed frustra expectatur; cum emissæ tenui illorum particula, eaque non nativo, sed in verso ordine disposita, promissis suis se statisse Philosophistæ nostri gloriantur.

Ista

Ista igitur pars in publicum meâ operâ nunc prodiit: I I I.
 eâ certè ratione quâ rebus suis conducibiliorem ne ex- PARS.
 cogitare quidem Iesuita ipsi potuissent, cum quartam
 illam De infidelibus, ut vocant, instantiam, per quam
 salva sibi omnia confidunt illi, non omiserim; tamen
 eam omittendi non levis subesset ratio. Cum enim sep-
 tem omninò partes scriptorum istorum exemplaria penes
 me habeam, quorum unum descriptum est ad diversa
 trium Scholasticorum apographa, duo solummodò in-
 stantiam illam continent. Ex quo non temerè suspice-
 ris, vel particulam illam de novo fuisse adjectam post
 natum de peccato Philosophico dissidium; vel eandem,
 quam fortè in antiquis dictatis tradiderat Professor,
 in posterioribus ab eodem fuisse resectam, crescente, ut
 assolet, in docendo novo dogmate audacia.

Porro adjectitia esse ejusmodi de infidelibus verba,
 inde promptum erit cuique sibi persuadere, quod diversa
 ad unam eandemque objectionem instantia eidem sub-
 jecta de eodem ac in ipsa objectione genere procedere
 solent: adedque cum de Christianis primaria illa ob-
 jectio proposita fuisset, de iisdem omnino in subditis
 instantiis sermo esse debuerat, uti revera est in aliis
 quinque: solâ quartâ de Christianorum peccatis ver-
 ba faciente.

Caterùm quàm parum prodesse possit Philosophistis
 effugium istud, quo Denuntiatoris ictus declinare se
 posse sperant, abundè ab eodem demonstratum est in
 suis scriptis; in quibus ostendit tum ad Philosophismi
 perniciem agnoscendam sufficere, ut vel aliquamdiu
 (quod ultro fateatur P. Munier) Deum legemque Dei
 possit infidelis aliquis ignorare; tum falsò atque insul-
 sè admodum jactari à Iesuitis, nunquam se docuisse
 Philosophicum peccatum à Theologico divelli ac separa-
 ri posse, nisi ex suppositione impossibili ac fictione casus
 qui numquam actu contingere queat.

Ex Tractatu de peccatis
 Art. I. de essentia peccati.

Suppono

III.
PARS.

Suppono primò, peccatum actuale, de quo hic agitur, strictè & propriè sumi pro actu humano aut quasi actu moraliter malo & imputabili operanti; ita ut propter illum sit dignus vituperio & pœnâ.

In omni peccato actuali duæ rationes reperiuntur. Prima est, quod sit malum morale.

Secunda est, quod sit averfio à Deo & vera ejus offensa. *Quæ duæ rationes distinctæ sunt*: nam una est prior quàm altera & illam fundat, & *possunt ab invicem separari*: Peccatum secundum primam rationem sumptum repugnat naturæ rationali ut tali, & dicitur peccatum Philosophicum; quia sub eâ ratione consideratur à Philosophis moralibus etiam Ethnicis qui eam agnoverunt; de eoquæ sic sumpto sic loquitur Aug. l. 5. ad Simplicianum qu. 2. ubi dicit: peccatum esse perversitatem hominis, quæ homo est.

Errat.

Peccatum juxta 2. rationem sumptum repugnat legi Dei pro suo jure exigentis oppositum & illud prohibentis; & dicitur peccatum Theologicum, offensa Dei vel injuria; quia sub eâ ratione consideratur tantum vel præcipuè à Theologis. Sic sumptum definitur à S. Th. q. 71. a. 6. post Divum Aug. l. 22. contra Faustum cap. 27. Dictum, vel factum, vel concupitum contra legem Dei.

Suppono 2. omne peccatum Philosophicum, seu morale, esse contra legem Dei seu æternam, contra rectam rationem & contra naturam rationalem. Et hoc quidem certum est. At dubium est 1. utrum ejusmodi peccatum formaliter & essentialiter constituatur per respectum illum ad legem & rationem, an verò per oppositionem cum natura rationali. 2. Utrum idem peccatum in materiâ gravi & mortali y. g. furtum & adulterium, esset peccatum mortale dignum pœnâ æternâ & privatione gratiæ Dei in iis qui Deum & legem æternam ignorarent, vel qui actu illam non considerarent; nam in eo casu peccatum haberet

haberet rationem peccati, non verò offensæ Dei. His I I I. I I
 suppositis. PARS. AT

Dico primò. Peccatum Philosophicum seu morale est actus humanus disconveniens naturæ rationali & rectæ rationi.

Probat. Peccatum Philosophicum non constituitur formaliter & primario in ratione mali moralis per oppositionem cum lege æternâ, vel per præponderantiam oppositæ bonitatis, sed per solam disconvenientiam cum natura rationali prout discursiva est & libera, & cum recta ratione. Ergo. Probat. Antecedens 1. quia cum peccatum formaliter & primario consistat in oppositione tum cum primaria, radicali & remota, tum cum proxima regula actuum humanorum; primaria radicalis & remota illorum regula, ut ostensum est in tractatu de actibus humanis, non est lex æterna nec præponderantia illa opposita malitiæ, sed natura rationalis ut rationalis est, id est, prout discursiva est & libera; proxima verò est recta ratio.

2. Quia præcisâ vel non conceptâ lege æternâ, actus aliqui sunt mali non præcisè, vel non conceptâ lege æterna actus odii Dei est malus. Neque enim ideo est malus quia Deus judicat & vult illum esse malum; sed potius ideo Deus judicat & vult esse malum, quia est malus & disconveniens naturæ rationali & rectæ rationi.

Dico 2. Peccatum Theologicum est transgressio libera divinæ legis

Prima pars, Quod sit transgressio legis Divinæ, patet ex dictis in Tractatu de actibus humanis.

Dico 3. Peccatum Philosophicum in illo qui Deum vel omnino ignorat vel de Deo actu non cogitat, est grave peccatum, sed non est offensæ Dei, neque peccatum mortale dissolvens Dei amicitiam, neque æternâ pœnâ dignum.

Hæc Conclusio tres habet partes.

Prima pars, Quod sit grave peccatum, probatur 1. quia

III. I. I. quia cum ille actus humanus sit peccatum propriè
 PARS. I. dictum quia est rationi disconveniens, etiamsi nullus
 esset Deus, adulterium, mendacium &c. esset ra-
 tioni disconveniens, quia esset aliquid quod deberet
 non fieri juxta rectam rationem, & naturam ratio-
 nalem dedecere. 2. Cum illud sit verum peccatum
 quod habet quidditatem peccati sublatâ cognitione
 Dei ac ejus offensâ; adulterium v. c. mendacium &
 alia ejusmodi haberent totam quidditatem peccati
 quæ est disconvenientia cum natura rationali & rectâ
 ratione.

Secunda pars; quod non sit offensa Dei, patet. quia
 sicut actus humanus nunquam est malus sublatâ cog-
 nitione malitiæ, sic nunquam est offensa Dei, si non
 cognoscatur esse offensa Dei.

Tertia pars; quod non sit peccatum mortale quæ
 est Lessii l. 13. de attributis divinis c. 26. Cardinalis
 de Lugo tractatu de Incarnat. Disp. 5. sect. 5. ubi
 citat Divum Thomam Alensem, Albertum, Richar-
 dum, Bonaventuram, Suarem & alios.

Probatur primò. Quia cum peccatum mortale, pro
 ut est distinctum à veniali, dicatur illud quod repug-
 nat charitati & amori Dei super omnia, quod privat
 hominem gratiâ & est dignum pœnâ æternâ: pecca-
 tum quod fieret cum invincibili Dei ignorantia non
 repugnaret charitati, non privaret hominem gratiâ,
 neque esset dignum pœnâ æternâ. Ergo &c. Probatur
 Antecedens 1. Non repugnat charitati; quia cum
 illud ex parte objecti non pugnet cum amore Dei su-
 per omnia, quod stare potest cum actu amoris super
 omnia, aliquis posset velle furari contra rationem, &
 tamen esse omninò paratus ad non furandum, si fur-
 tum displiceret Deo quem diligit super omnia.
 2. Non privaret hominem gratia, quia cum habitus
 charitatis & gratiæ non expellantur nisi per actum
 oppositum charitati; peccatum illud non est opposi-
 tum amori Dei super omnia: Ergo non esset dignum
 pœnâ

pœnâ æternâ; quia cum tota ratio, cur peccatum mortale dignum sit pœnâ æternâ, sit vel quia continet gravem Dei contemptum, ratione cujus aliquam habet infinitatem incompensabilem per satisfactionem finitam, vel quia tollit principium vitæ, quod est charitas: undè fit ut irreparabile maneat ab inimico, vel propter aliquid aliud, ejusmodi peccatum commissum sine cognitione Dei, non contineret ullum Dei contemptum neque tolleretur habitum gratiæ.

I I I.
PARS.

Probatur 2. Quia si aliquod peccatum mortale esset, quod tamen non esset offensa Dei, sequeretur quod ratio offensæ divinæ non esset circumstantia generalis cujuslibet peccati mortalis; atque ita quod explicandum esset in confessione peccatum esse cum actuali advertentia ad Deum & ad ejus legem.

Objicies primò; Si peccatum Philosophicum in eo qui Deum vel omnino ignorat, vel de Deo actu non cogitat, non sit offensa Dei, & peccatum mortale, sæpè Christiani etiam multa & gravissima committendo scelera, non peccarent mortaliter: falsum Consequens, Ergo & Ant.

R. D. Maj., Metaphysicè loquendo, concedo; moraliter, nego. quia moraliter fieri non potest ut aliquis Fidelis advertat se peccare contra rationem, quin advertat, saltem confusè, se peccare contra Deum; nam omnes Fideles ab initio solent apprehendere omnia peccata ut contraria legi Dei, non verò rationi, & ut veram offensam. Metaphysicè verò, fieri potest ut aliquis Fidelis sine advertentia ulla ad Deum committat gravia peccata; licet hoc nunquam contingat, tumque non peccabit mortaliter.

Instabis primò. Si hoc esset, Confessarii in Confessione deberent omnes interrogare, an attendissent ad Dei offensam. Deinde si quis commisisset innumera adulteria & homicidia, Deum actu non cogitans, non teneretur ea confiteri, & sic multi etiam sceleratissimi dubitare possent, utrum tenerentur sua peccata

peccata

I II.
PARS

peccata confiteri. Item is, qui sciens se peccare contra rationem, vellet furari, occidere, mœchari, & omne scelerum genus committere, minùs peccaret quàm is, qui cognoscens Deum vellet furari unum nummum. Denique is, qui omnia illa crimina committeret, posset tamen manere amicus & filius Dei, dignus ejus amore & hæreditate. Absurdum Consequens; Ergo &c.

Resp. distinguendo Majorem: Absolutè & Metaphysicè loquendo, & suppositâ illâ conditione, quæ est moraliter impossibilis; concedo: moraliter loquendo, nego.

Instabis 2. Is, qui sic peccaret contra rationem, esset verè in se malus: Ergo &c.

Resp. distinguendo Ant. Moraliter, concedo, Theologicè, nego. Quia esset malus malitiâ morali, non mortali.

Urgebis. Esset verè in se malus Theologicè, Ergo nulla solutio. Prob. Ant. Esset objectum odii divini, neque posset amari à Deo, qui non potest amare quod reverà est in se malum: Ergo &c.

Resp. distinguendo Ant. Esset objectum odii displicentiæ, concedo; odii inimicitæ, nego. Quia Deus illum odio haberet non ut inimicum; sed ut malum moraliter.

Instabis 3. Ille, qui sic peccaret contra rationem, Deum offenderet: Ergo &c.

R. N. Ant. Prob. Ant. offendere aliquem est dare illi rationabilem causam indignationis contra ipsum: ergo &c.

R. dist. Ant. Est dare illi rationabilem causam indignationis propter contemptum aliquem & violationem debiti honoris, Concedo. Est dare quamlibet causam indignationis, Nego.

Instabis 4. Multi infideles qui habent ignorantiam invincibilem Dei ac divinæ legis, de Deo & divinâ lege nihil cogitando, multa scelera committentes,

tentes, nunquam mortaliter peccarent, nec infernum mererentur; & deberet dari quartus locus, ubi post I I I. Pars. iudicium manerent, & satius esset illis non annuntiare Deum aut divinam legem: siquidem cum eâ cognitione graviter peccaturi sunt, & damnabuntur: & sine illâ non essent graviter peccaturi. Consequens non debet admitti: ergo &c. Majoris prima & secunda pars patent: tertia est evidens, ire non possent in cælum aut in purgatorium, cum habeant peccatum originale, neque in Limbum cum multa, vel saltem aliqua habituri essent peccata actualia: neque in infernum; siquidem non haberent peccatum mortale.

R. Negando sequelam maj. quæ est de subjecto non supponente, quia ut docent communiter Theologi, cognitio aliqua Dei ut superioris & prohibentis ea quæ mala sunt, ita est hominibus insita & innata, ut nemo quantumvis Barbarus & infidelis omnem de Deo & illius lege ignorantiam habeat, vel habere possit saltem diu. Nemo enim est ut ait Tertullianus, qui naturaliter hac in re non sit Christianus; ideòque nullus Barbarus advertens malitiam moralem peccat, quin sciat violari à se legem aliquam, & offendi supremum aliquem legislatorem, quem tamen solum confusè cognoscit.

Inst. 5. sublatâ omni advertentiâ ad Deum aut legem divinam homicidium est peccatum mortale.

R. Nego Ant. Prob. Ant. Illud est peccatum mortale, quod est grave, Deoquæ displicet. Sed sublatâ omni advertentiâ ad Deum aut legem divinam, homicidium est peccatum grave Deoquæ graviter displicet: ergo &c.

R. dist. maj. Quod est grave gravitate Theologica in ratione offensæ Dei, concedo. Gravitate purè morali, Nego.

Inst. 6. Omne peccatum quod Deus graviter odit, G etiam

etiam

etiam vult punire pœnâ æternâ. Sed Deus graviter odit hujusmodi peccatum. Ergo &c.

Resp. Distinguendo Majorem. Si odit graviter in ratione offensæ Dei, Concedo Majorem: si odit graviter gravitate putè morali, n. Maj. Distinguo pariter minorem, & nego Consequentiam.

Urgebis. Deus vult punire pœnâ æternâ illud peccatum quod graviter odit gravitate morali: ergo nulla solutio. Resp. Negando Ant. Pr. Ant. Deus vult punire illud peccatum majori pœna quàm velit punire multa peccata venialia, quæ possent superare pœnam peccati Philosophici.

Resp. negando Ant. quia quamvis magis oderit illud peccatum quàm omne peccatum veniale, quod tamen nollet punire pœnâ æternâ, non repugnat tamen multa peccata venialia posse mereri majorem pœnam quàm unum aliquod hujusmodi peccatum, quod non mereretur pœnam æternam.

Instabis 7. Si hujusmodi peccatum non esset mortale, in omni peccato mortali esset duplex malitia separabilis. Consequens non debet admitti: ergo &c. Minor constat. Nam ratio offensæ divinæ non esset generalis circumstantia omnis peccati gravis, sed haberet oppositionem cum charitate ac justitia.

R. Distinguendo Maj. Esset duplex malitia generalis, concedo, specialis, nego; quia in omni peccato gravi, est multiplex malitia generalis; nam est contra charitatem, justitiam & gratitudinem, sed est tantùm una malitia specialis.

Instabis 8. omnia peccata mortalia in ratione peccati mortalis essent ejusdem speciei, quia sunt mortalia tantum ut offensæ: falsum consequens, ergo &c.

R. Negando maj. quia omnia peccata mortalia conveniunt in ratione genericâ peccati gravis & divinæ offensæ, specie tamen differunt, quia sunt offensæ diversæ.